

Szkolny Program Profilaktyki Gimnazjum nr 119

im. Marszałka Józefa Piłsudskiego

ul. Klimatyczna 1, 05-077 Warszawa

Program opracowany na rok szkolny 2016/2017

Zatwierdzony uchwałą Rady Rodziców z dnia 13 września 2016 r.

Treści Programu Profilaktycznego

I. Podstawy prawne

II. Wstęp

III. Założenia *Programu Profilaktyki*:

a) profilaktyka pierwszorzędowa

b) profilaktyka drugorzędowa

IV. Fazy konstruowania programu profilaktyki szkolnej

V. Cele szkolnego programu profilaktyki

VI. Podstawowe zadania i sposoby ich realizacji

VII Harmonogram działań profilaktycznych w bieżącym roku szkolnym

VIII. Ewaluacja

I. PODSTAWY PRAWNE

- **Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 ze zm.)**
- **Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006r. Nr 97, poz. 674, Nr 170, poz.1218 i Nr 220, poz. 1600 ze późniejszymi zmianami)**
- **Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2014 r. poz. 382.)**
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 532)**
- **Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 121, poz.770, z 1999 r. Nr 96, poz.1107, z 2003 r. Nr 229, poz. 2274)**
- **Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. 2016 poz. 487)**
- **Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 19 lipca 2005 r. (dz. U. 2016 poz. 224)**
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. z 2003 r. Nr 26, poz. 226)**
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69)**

- **Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493)**
- **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 r. w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011—2016**

II WSTĘP

Podstawą do opracowania Szkolnego Programu Profilaktyki na rok 2016/2017 była ewaluacja Szkolnego Programu Profilaktyki z lat ubiegłych, analiza dokumentacji szkolnej, informacje od nauczycieli, rodziców i uczniów oraz obserwacje zachowań uczniów.

Celem ewaluacji było określenie zadań do pracy w przyszłym roku szkolnym oraz ocenienie efektów wychowawczych podejmowanych dotychczas działań.

Przeprowadzona ewaluacja Programu Wychowawczego i Szkolnego Programu Profilaktyki wykazała skuteczność w realizacji działań, w związku z czym znowelizowany Szkolny Program Profilaktyki na rok 2016/2017 w dużym stopniu bazuje na dotychczasowych założeniach pracy wychowawczej, profilaktycznej i opiekuńczej.

Profilaktyka szkolna obejmuje działania zmierzające do ochrony uczniów przed wpływem czynników destrukcyjnych, zakłócających prawidłowy rozwój oraz udzielenia wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych. Działania profilaktyczne prowadzą do ograniczenia i eliminowania zachowań ryzykownych młodzieży, wzmocnienia czynników chroniących przed zagrożeniami, kształtowania prawidłowych relacji międzyludzkich, budzenia aspiracji życiowych i przeciwdziałania bierności społecznej.

Młodzi ludzie coraz wcześniej sięgają po alkohol i narkotyki. Rozpowszechnia się używanie substancji psychoaktywnych, picie alkoholu i palenie papierosów. Zacierają się normy obyczajowe. Coraz mniej widoczne stają się różnice w zachowaniu między chłopcami i dziewczętami, także w obszarze sięgania po alkohol i papierosy. Młodzież coraz wcześniej rozpoczyna współżycie seksualne, które niekiedy przyjmuje niebezpieczne formy. Dlatego stałe prowadzenie działań profilaktycznych jest jednym z bardzo ważnych zadań szkoły. Chcemy edukować nie tylko młodzież, ale także ich rodziców czy opiekunów ze względu na wiodącą rolę, jaką dom rodzinny odgrywa w kształtowaniu wartości i zasad moralno-etycznych. Pragniemy zapewnić młodym ludziom alternatywne sposoby spędzania czasu, które pomogłyby w rozwijaniu ich życia emocjonalnego i duchowego oraz wspomagały kształtowanie prawidłowych postaw życiowych.

Zadaniem szkolnej profilaktyki jest chronienie młodzieży przed zagrożeniami poprzez działania wychowawczo – profilaktyczne, a także reagowanie w sytuacjach rozpoznania pierwszych prób podejmowania ryzykownych zachowań.

Program Profilaktyki Gimnazjum obejmuje zadania ukierunkowane na zapobieganie zachowaniom ryzykownym oraz na ograniczenie ich negatywnych skutków, zarówno dla osób podejmujących te zachowania jak i dla środowiska szkolnego. Treści ważne z punktu widzenia profilaktyki włączone są do obligatoryjnych programów nauczania i uzupełniają się. Realizowane są głównie w ramach edukacji biologicznej, ekologicznej i obywatelskiej. Szczególną rolę odgrywa tu wychowanie do życia w rodzinie oraz godziny do dyspozycji wychowawcy klasy, podczas których wychowawca realizuje program profilaktyczno-wychowawczy „Spójrz Inaczej”.

Treści tego programu obejmują:

- umiejętności psychologiczne i społeczne;
- rozwijanie inteligencji emocjonalnej – rozpoznawanie własnych uczuć i uczuć innych ludzi;
- radzenie sobie ze stresem;
- uczenie się zasad współżycia z innymi i zasad komunikacji interpersonalnej;
- przeciwstawianie się presji rówieśników;
- rozpoznawanie zachowań i przekazów manipulujących świadomością;
- powstrzymywanie się przed eksperymentowaniem z alkoholem, narkotykami, papierosami.

Szkolny program profilaktyki obejmuje profilaktykę I i II rzędową (skoordynowaną z działaniami wychowawczymi). Obiektem działań jest całe środowisko szkolne. Program jest opracowany na podstawie diagnozy obszarów problemowych szkoły i dotyczy części aspektów szkolnego programu wychowawczego, między innymi działań prozdrowotnych i współpracy z rodzicami. Koncentruje się przede wszystkim na eliminacji czynników ryzyka oraz wzmacnianiu czynników chroniących.

Szkolny Program Profilaktyki jest zgodny z dokumentami obowiązującymi w Gimnazjum, czyli:

- Podstawą programową kształcenia ogólnego dla gimnazjów;

- Statutem Szkoły;
- Programem Wychowawczym;
- Wewnątrzszkolnymi Zasadami Oceniania;
- Strategią działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych wobec młodzieży zagrożonej uzależnieniem w Gimnazjum nr 119
- Konwencją Praw Dziecka;
- priorytetami Mazowieckiego Kuratora Oświaty,
- priorytetami Ministra Edukacji Narodowej.

Gimnazjalista znajduje się w szczególnym okresie rozwojowym, cechującym się skłonnością do różnych problemów natury psychospołecznej i biologicznej.

Podstawowe zadania rozwojowe tego okresu to:

- budowanie swojej pozycji wśród rówieśników, rozwijanie relacji koleżeńskich;
- nawiązywanie głębszych związków emocjonalnych;
- dążenie do opanowania roli męskiej lub kobiecej;
- próby uniezależnienia się od rodziców i innych dorosłych;
- kształtowanie własnego światopoglądu, zestawu wartości i systemu etycznego, osiągnięcie zachowań społecznie akceptowanych;
- przygotowanie się do wyboru przyszłej drogi życiowej

Spośród wszystkich faz rozwojowych okres dojrzewania stanowi szczególną fazę w życiu człowieka. Z perspektywy społecznej dokonują się w nim zmiany w obrazie siebie, formują się nowe wzorce relacji interpersonalnych, wzrasta liczba i jakość nowych doświadczeń osobistych i społecznych. Rozwijane są w tym czasie umiejętności pozwalające na kształtowanie poczucia własnej kompetencji. Młody człowiek osiąga nowy status społeczny, zwiększają się jego możliwości osiągnięcia celów, otrzymywania wzmocnień i kształtowania nowych zachowań.

Wiek 13 – 16 lat określa się jako okres ryzyka ze względu na podejmowanie przez młodzież zachowań problemowych. W tym czasie dokonuje się (wg Erika Eriksona):

- ustalenie poczucia własnej tożsamości jednostki;

- wzrost świadomości specyficznych cech indywidualnych;
- pojawienie się planów na przyszłość;
- następuje proces identyfikowania się z ludźmi podobnie myślącymi;
- kształtują się mechanizmy zwiększające zdolność do adaptacji do środowiska społecznego oraz zdolność utrzymywania swoich środków obrony przeciw zagrożeniom i lękom;
- wzrasta poczucie izolacji związane z przejściem od dzieciństwa do dojrzałości.

W konsekwencji mogą nasilać się różnorodne trudności. Najczęściej spotykane to:

- kłopoty z wyglądem zewnętrznym (wpływa to na zachowania odbierane często przez dorosłych jako przejaw egocentryzmu);
- zmienność w funkcjonowaniu emocjonalnym: agresywność, skłonność do egzaltacji i fantazjowania, zamykanie się w sobie, drażliwość (wpływa to na jakość kontaktów z innymi i z samym sobą);
- wzrost poczucia własnej indywidualności (domaganie się niezależności oraz podejmowanie różnego typu eksperymentów (np. w dziedzinie stroju, sposobie bycia, spędzania wolnego czasu, doboru lektury));
- bunt i prowokujące zachowania (skutkują karami i negatywnym ocenianiem oraz utrudniają budowanie dobrych relacji społecznych);
- silne identyfikowanie się z grupą i wzrost znaczenia rówieśników (zachwianie wartościami, autorytetami w konsekwencji lęki związane z sensem życia);
- nadwrażliwość na wszelkie sytuacje związane ze sprawiedliwością społeczną (brak tolerancji i niezdolność do kompromisów);
- zapotrzebowanie na nowe doświadczenia (sprawdzanie i przekraczanie ustalonych granic, podejmowanie działań ryzykownych);
- odkrywanie i doświadczanie własnej seksualności (tworzenie przelotnych związków, nieadekwatne zaangażowanie emocjonalne, niedostosowanie społeczne, czasami prowokujące zachowania);
- wzrost ciekawości świata, rozwój zainteresowań i uzdolnień specjalnych (może to prowadzić do zaniedbywania nauki);

- rozwój myślenia abstrakcyjnego i hipotetycznego (w konsekwencji pojawia się kwestionowanie spraw wcześniej oczywistych);
- radykalny wzrost samodzielności i odwagi (skłonność do podejmowania działań ryzykownych).

Szkoła, ze względu na spędzanie znacznej części aktywnego życia młodzieży, jest głównym terenem działań profilaktycznych. Tu spotykają się najważniejsze dla młodego człowieka osoby dorosłe: rodzic i nauczyciel.

W gimnazjum spotyka się młodzież z różnych miejscowości, często rywalizujących ze sobą. Dość powszechnym i niebezpiecznym zjawiskiem jest szybkie tworzenie się podgrup niechętnie współpracujących ze sobą, a nawet zwalczających i prześladowających się wzajemnie. Młodzi ludzie wszelkimi sposobami starają się zapewnić sobie jak najkorzystniejszą pozycję w grupie. Często oznacza to imponowanie tzw. łatwym sukcesem, odwagę w próbowaniu „zakazanego” czy też siła skłaniającą innych do podporządkowania się. Gimnazjaliści intensywnie dojrzewają i zmieniają się. Często występują okresowe dysharmonie w psychice i sylwetce, co czyni ich szczególnie łatwym obiektem różnych uwag ze strony otoczenia, szczególnie rówieśników. Może to przynieść nieodwracalne skutki dla przyszłej tożsamości i emocjonalności młodego człowieka.

Aby rozwijać integrację w oddziałach klasowych i tworzyć spójne zespoły, których członkowie znają swoje mocne i słabe strony i jednocześnie potrafią się wzajemnie akceptować, na początku edukacji w Gimnazjum wszyscy uczniowie klas pierwszych uczestniczą w wyjeździe integracyjnym, podczas którego wychowawcy i nauczyciele przedmiotowi pracują nad rozwijaniem umiejętności akceptacji drugiego człowieka, niezależnie od jego postaw życiowych i poglądów. Klasa jak każda grupa zadaniowa, przechodzi poszczególne etapy rozwoju i istotne jest aby ten pierwszy etap wzajemnego rozpoznawania się, ustalania swoich pozycji, wprowadzania reguł i wyznaczania celów, przyniósł dobre rezultaty i pozwolił zbudować zespół, który będzie umiał ze sobą harmonijnie współpracować.

Podczas wyjazdu odbywają się zajęcia ogólnointegracyjne wymagające pracy zespołowej z możliwością wykorzystania indywidualnych jednostek w zależności od sytuacji. Młodzież przechodzi proces włączania do zasadniczej części społeczności klasowej i szkolnej. Omawiane są role społeczne, wartości i normy oraz światopogląd jednostek indywidualnych a wychowawcy pracują nad kształtowaniem otwartości i akceptacji.

Usamodzielnienie się, czerpanie informacji z różnych źródeł oceniających cechy i możliwości osobiste stanowi dla wielu młodych ludzi źródło poważnego niepokoju, stresu i niekiedy problemów osobistych.

Młodzież w tym okresie potrzebuje uważnego wsparcia i pomocy ze strony dorosłych i jest to cel Szkolnego Programu Profilaktyki.

Na kształt Programu wpływają ogólne założenia dotyczące okresu dorastania i jego dynamiki oraz organizacja nauki w szkole.

W związku z tym zadania są zróżnicowane ze względu na etap nauczania i uwzględnione w programach wychowawczych dla poszczególnych klas.

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU PROFILAKI

Profilaktyka uznawana jest za ogół działań zapobiegających niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się ludzi. Obejmuje eliminację lub redukcję czynników ryzyka oraz wzmacnianie czynników chroniących. Szczególnego znaczenia nabiera wśród młodych ludzi, u których kształtuje się między innymi hierarchia wartości, doskonałą się relacje z innymi ludźmi, wzmacnia się poczucie pewności siebie oraz kształcą się skomplikowane procesy myślowe.

Co to jest profilaktyka?

Termin profilaktyka rozumiemy jako „działanie i środki stosowane w celu zapobiegania chorobom. Ogólnie : stosowanie różnych środków zapobiegawczych w celu niedopuszczenia do wypadków, uszkodzeń, katastrof itp.” (Mały Słownik Języka Polskiego 1997r.) Można także przyjąć, że profilaktyka to działanie , które ma celu zapobieganie pojawieniu się lub rozwojowi niekorzystnego zjawiska. Jest też jednym ze sposobów reagowania na zjawiska społeczne, które oceniamy jako szkodliwe i niepożądane. Ta ocena skłania do traktowania takich zjawisk w kategoriach zagrożeń i podejmowanych wysiłków w celu ich eliminowania lub choćby ograniczenia. Powszechnie uważa się, że skuteczna profilaktyka jest optymalnym sposobem hamowania rozwoju lub ograniczenia skali zjawisk uznanych za nieakceptowane społecznie.

Zgodnie z takim rozumieniem poprzez pojęcie profilaktyki możemy rozumieć także postępowanie zapobiegające różnorodnym problemom, które towarzyszą używaniu substancji psychoaktywnych (np. środków odurzających – narkotyki lub alkohol).

Niniejszy **Program Profilaktyki Szkoły** to ogół działań mających na celu wspomaganie wychowawczej roli rodziny, ochronę uczniów przed zakłóceniami w rozwoju oraz podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacji pojawiających się zagrożeń.

Profilaktyka prowadzona jest na trzech poziomach w zależności od stopnia ryzyka :

a) I Profilaktyka pierwszorzędna

Adresowana jest do grupy niskiego ryzyka , czyli np. do całej społeczności szkolnej. Działania podejmowane w jej ramach kierowane są do ludzi zdrowych i wspomagają prawidłowe procesy rozwoju fizycznego i psychicznego. Mają na celu promocję zdrowego stylu życia, opóźnienie wieku inicjacji , a przez to zapobieganie lub zmniejszenie zasięgu zachowań ryzykownych. Na tym poziomie oddziaływać ważne jest rozwijanie różnorodnych umiejętności, które pozwala każdemu radzić sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi z przeżywanymi w związku z nimi emocjami. Realizatorami działań na tym poziomie są przede wszystkim nauczyciele wspierani przez pedagogów szkolnych lub psychologów, a terenem tych działań jest głównie szkoła.

Działania z zakresu profilaktyki pierwszorzędowej:

- promująca zdrowego stylu życia,
- dostarczanie informacji nt. skutków zachowań ryzykownych i tym samym
- umożliwianie dokonania racjonalnego wyboru,
- wspieranie rozwoju umiejętności psychologicznych i społecznych
- umiejętności zaspokajania potrzeb np. przynależności, miłości,
- umiejętności nawiązywania kontaktów, radzenia sobie ze stresem,
- rozwiązywania konfliktów, opierania się naciskom ze strony otoczenia,
- stwarzanie możliwości zaangażowania się w działalność pozwalającą na realizowanie potrzeb, rozwijanie zainteresowań aktywności, sukcesu.

b) II Profilaktyka drugorzędowa

Adresowana jest do grupy zwiększonego ryzyka, do osób przejawiających pierwsze objawy dysfunkcji (zaburzeń) np. uczniowie eksperymentujący ze środkami odurzającymi. Celem działań profilaktycznych na tym poziomie jest ograniczenie głębokości i czasu trwania dysfunkcji, tworzenie warunków, które umożliwiają wycofanie się z zachowań ryzykownych.

Realizatorami tych działań są socjoterapeuci, psycholodzy szkolni, wykwalifikowani trenerzy na terenie szkół lub w poradniach psychologiczno–pedagogicznych.

W ramach profilaktyki drugorzędowej podejmowane będą działania zmierzające do ujawniania i eliminowania możliwie najszybciej, wszelkiego rodzaju niedostosowań i zaburzeń osobowości, zanim nastąpi stan charakterystyczny dla danego zjawiska patologii.

c) *Programy profilaktyczne realizowane w Gimnazjum 119*

Programy profilaktyczne dzielimy na :

I Programy do realizacji w klasach

„Zanim spróbujesz”

Program profilaktyki uzależnień i rozwijania umiejętności życiowych zawierający wersje dla wszystkich etapów edukacji

„Spójrz inaczej”

Program wspierania rozwoju osobowości ucznia i jego zdolności przystosowania się społecznego zawierający wersje dla różnych etapów edukacji

„Debata”

Program profilaktyki alkoholowej dla klas VI i gimnazjum.

II Programy dla dużych grup

„NOE”

Program profilaktyki alkoholowej dla gimnazjum (od I klasy wzwyż) i starszej młodzieży.

Cel – zmiana norm środowiskowych związanych z pićem alkoholu.

„Wyspa skarbów”

Program profilaktyki zintegrowanej w wersjach dla młodzieży gimnazjalnej i licealnej

Cele:

- profilaktyka uzależnień :

a) uzyskanie destrukcyjnego wpływu korzystania ze środków psychoaktywnych na proces zawiązywania znajomości, budowania przyjaźni i rozwoju miłości;

b) ukazywanie znaczenia umiejętności asertywnego zachowania się

- profilaktyka przemocy:

a) wzrost szacunku chłopców wobec dziewcząt i dziewcząt wobec samych siebie

b) ukazanie zachowań agresywnych, jako niedojrzałego sposobu radzenia sobie z emocjami

c) podważenie obecnych w pop- kulturze silnie szkodliwych mitów na temat miłości i seksualności;

d) profilaktyka ciąży nastolatków i profilaktyka HIV/ AIDS

e) zmotywowanie dożycia we wstrzemięźliwości seksualnej niezależnie od wcześniejszych doświadczeń

- wychowanie ku miłości i odpowiedzialności za swoją seksualność

a) wzbudzanie motywacji do pracy nad własnym rozwojem w sferze dojrzałości więzi;

a) ukazanie postaw i działań, które zwiększa szanse przeżycia wiernej, trwałej miłości.

IV. FAZY KONSTRUOWANIA PROGRAMU PROFILAKTYKI SZKOLNEJ

1. Diagnoza środowiska szkolnego.

- Ankiety przeprowadzone wśród uczniów i rodziców

- Rozmowy z uczniami, rodzicami i nauczycielami

- Obserwacja zachowania uczniów

- Analiza frekwencji

2. Analiza otrzymanych wyników, ustalenie problemów i obszarów zagrożeń.

3. Budowa Szkolnego Programu Profilaktyki.

V. CELE SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

Głównym celem programu profilaktyki w Gimnazjum Nr 119 jest uprzedzenie stanu zagrożenia społecznego, moralnego, kulturalnego i zdrowotnego oraz przygotowanie ucznia do dokonywania wyborów takich, aby służyły jego rozwojowi i nie szkodziły innym.

Cele główne:

- wspomaganie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami, jakie zagrażają prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;
- ograniczenie i likwidowanie czynników ryzyka (jednostkowych, rodzinnych, rówieśniczych, szkolnych, środowiskowych), które zaburzają prawidłowy rozwój ucznia i dezorganizują jego zdrowy styl życia;
- inicjowanie i wspomaganie czynników chroniących (jednostkowych, rodzinnych, rówieśniczych, szkolnych, środowiskowych), które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi ucznia i jego zdrowemu życiu;
- ukształtowanie wewnętrznego przekonania młodzieży o potrzebie zachowań prozdrowotnych;
- wzmacnianie poczucia własnej wartości i skuteczności ucznia, motywowanie do rozwoju i osiągania sukcesów;
- budowanie atmosfery zaufania, odpowiedzialności i sprawiedliwości;
- eliminowanie czynników ryzyka i kształtowanie zachowań asertywnych;
- rozpowszechnianie prawdziwych i rzetelnych informacji o zagrożeniach.

Cele szczegółowe

- upowszechnianie wśród młodzieży znajomości prawa i wyrabianie nawyku poszanowania go
- troska o realizację obowiązku szkolnego – przeciwdziałanie wagarom oraz dbanie o dyscyplinę,
- poznanie systemu rodzinnego i środowiska, w którym przebywa uczeń,
- pomoc uczniom mającym trudności w nauce przez sprawiającym problemy wychowawcze,
- budowanie wśród uczniów motywacji do nauki,
- budowanie pozytywnych relacji koleżeńskich, zapobieganie agresji, mobbingowi,
- propagowanie zdrowego stylu życia,
- uwrażliwianie młodzieży na zagrożenia współczesnego świata,

- kształtowanie odpowiedzialności za własne życie i zdrowie,
- współdziałanie z rodzicami w zakresie profilaktyki – wczesna interwencja – udzielanie pomocy,
- powiększanie poczucia bezpieczeństwa i kompetencji rodziców poprzez wskazanie, co robić i gdzie szukać pomocy w sytuacji problemowej.

W ramach programu podjęte zostaną:

- działania informacyjne,
- działania edukacyjne,
- działania integracyjne,
- działania wdrażające określone umiejętności,
- działania interwencyjne.

Zgodnie z założeniami szkolny zestaw programów nauczania, program wychowawczy szkoły oraz program profilaktyki tworzą spójną całość.

Celem wychowania jest wszechstronnie dojrzały człowiek. Celem profilaktyki jest wspomaganie wychowania i kompensowanie jego niedostatków. Można więc powiedzieć, że wychowanie pełni rolę nadrzędną nadającą sens działaniom profilaktycznym.

W programie zakłada się możliwość dokonywania bieżących korekt i uzupełnień w ciągu roku szkolnego.

VI PODSTAWOWE ZADANIA I SPOSOBY ICH REALIZACJI

Zadanie	Sposoby realizacji
<p>1. Upowszechnienie wśród młodzieży znajomości prawa i wyrabianie nawyku poszanowania go.</p>	<p>a) Zapoznanie uczniów z dokumentami regulującymi pracę szkoły, m.in. ze Statutem Szkoły (z akcentem na prawa i obowiązki ucznia), zasadami oceniania, z procedurami obowiązującymi na terenie szkoły (usprawiedliwiania, postępowania w sytuacjach kryzysowych, złamania zakazu,</p> <p>b) Spotkania kl. I ze Strażą Miejską nt. odpowiedzialności prawnej nieletnich oraz podejmowania świadomych decyzji, cyberprzemoc</p> <p>d)Przeprowadzenie godzin wychowawczych dotyczących obowiązków ucznia, odpowiedzialności za ich lekceważenie.</p> <p>e) W razie zaistnienia sytuacji problemowej na terenie szkoły, konsekwentne postępowanie zgodne z procedurami zachowania się w sytuacjach kryzysowych.</p> <p>f) Konsekwentne stosowanie kar i nagród zgodnie z regulaminem szkoły.</p> <p>g) Lekcje historii, WOS-u dotyczące praw człowieka.</p> <p>h) Włączenie treści dotyczących praw człowieka do zajęć edukacyjnych z historii i WOS-u</p> <p>i) Aktualizowanie zapisów prawa wewnątrzszkolnego przy współudziale przedstawicieli samorządu uczniowskiego</p>
<p>2. Przeciwdziałanie wagarom oraz dbanie o dyscyplinę.</p>	<p>a) Systematyczne sprawdzanie obecności na wszystkich zajęciach edukacyjnych.</p> <p>b) Zgodne z zapisami w Statucie Gimnazjum rozliczanie opuszczonych zajęć edukacyjnych.</p> <p>c) Rozpoznanie przyczyn nieobecności ucznia w szkole.</p> <p>d) Prowadzenie ciekawych zajęć edukacyjnych metodami aktywizującymi.</p> <p>e) Punktualne rozpoczynanie i kończenie zajęć edukacyjnych.</p> <p>f) Spotkania informacyjne z rodzicami i zwrócenie ich uwagi na prawną odpowiedzialność za i wobec niepełnoletniego dziecka.</p> <p>g) Wspieranie uczniów z trudnościami w nauce (zajęcia wyrównawcze, konsultacje).</p> <p>h) Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,</p>

	Komendą Policji, Sądem dla Nieletnich.
3. Poznanie środowiska, w którym przebywa uczeń.	<ul style="list-style-type: none"> a) Sporządzenie listy uczniów wymagających pomocy na podstawie arkusza o stanie wychowawczym klasy. b) Rozmowy z uczniami. c) Rozmowy z rodzicami. d) Współpraca z instytucjami wspierającymi rodzinę. e) Współpraca z kuratorami sądowymi. f) Współpraca z innymi instytucjami w zależności od potrzeb.
4. Pomoc uczniom mającym trudności w nauce oraz sprawiającym problemy wychowawcze.	<ul style="list-style-type: none"> a) Zajęcia wyrównawcze z poszczególnych przedmiotów. b) Indywidualne konsultacje z nauczycielami przedmiotów. c) Wspieranie rodziców w nawiązywaniu kontaktu z poradniami specjalistycznymi. d) Spotkania indywidualne z rodzicami. e) Spotkania indywidualne z uczniami. f) Prace w ramach zespołu wychowawczego. g) Współpraca z policją, kuratorami, Sądem Rodzinnym.
5. Budowanie wśród uczniów motywacji do nauki.	<ul style="list-style-type: none"> a) Stwarzanie uczniom możliwości prezentowania umiejętności, zainteresowań, hobby na zajęciach wychowawczych i przedmiotowych, zajęciach pozalekcyjnych oraz imprezach klasowych i szkolnych. b) Włączenie uczniów biernych do większej aktywności intelektualnej, artystycznej, sportowej (konkursy, olimpiady, zawody, imprezy klasowe i szkolne). c) Zajęcia z zakresu metod efektywnego uczenia się. d) Organizacja kół zainteresowań. e) Indywidualizacja procesu nauczania i oceniania. f) Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną. g) Respektowanie przez nauczycieli zaleceń opinii i orzeczeń w procesie dydaktycznym. h) Częstsze stosowanie pochwał wobec uczniów i klasy (przed klasą, na zebraniach rodziców – również w formie pisemnej). i) Doradztwo w zakresie wyboru dalszej drogi kształcenia i przyszłości zawodowej zgodnie z Warszawskim Systemem Doradztwa Zawodowego.

<p>6. Budowanie pozytywnych relacji koleżeńskich, zapobieganie agresji, przemocy fizycznej, psychicznej i słownej, lobbingowi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Apele wychowawcze. b) Zajęcia integracyjne w klasach I. c) Gry i zabawy psychologiczne podczas warsztatów z psychologiem szkolnym. d) Treści wychowawcze na temat rozwiązywania konfliktów i mediacji, budowania poczucia własnej wartości, asertywności, komunikacji interpersonalnej. e) Wycieczki klasowe. f) Organizowanie konkursów, debat, przedstawień. g) Aktywne dyżury nauczycieli podczas przerw lekcyjnych. h) Zajęcia warsztatowe z zakresu cyberprzemocy. i) Zajęcia z policjantem/ strażnikiem miejskim nt. odpowiedzialności karnej. j) Wpajanie poczucia odpowiedzialności za własne słowa. k) Pomoc poszkodowanym. l) Konsekwentne reagowanie na wszelkie przejawy agresji w szkole.
<p>7. Propagowanie zdrowego stylu życia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Zajęcia integracyjne. b) Zajęcia pozalekcyjne, wycieczki, happeningi. c) Zajęcia nt. sposobów radzenia sobie ze stresem (relaksacyjne, stres pod kontrolą). d) Zajęcia nt. higienicznego trybu życia, zdrowego żywienia, zaburzeń odżywiania, itp. e) Promowanie aktywności sportowej – zapewnienie uczniom aktywnego udziału w różnorodnego typu zawodach sportowych na różnych szczeblach. f) Koła zainteresowań, wspierające wszechstronny rozwój ucznia. g) Zapewnienie możliwości alternatywnych form spędzania wolnego czasu. h) Współpraca z instytucjami promującymi zdrowy styl życia. i) Propagowanie czytelnictwa czasopism, broszur itp. promujących zdrowy styl życia. j) profilaktyka raka szyjki macicy program „mam haka na raka” k) profilaktyka raka jąder - działania pielęgniarki poprzez edukację chłopców w zakresie samobadania.

	<p>l) profilaktyka raka piersi program „zdrowe piersi są O.K.” – działania pielęgniarki szkolnej w porozumieniu z nauczycielami biologii</p> <p>m) „nie pal przy mnie proszę” – program dla klas pierwszych</p> <p>n) program „Trzymaj formę” we współpracy z Sanepidem – zapobieganie chorobom układu krążenia</p>
8. Uświadomienie młodzieży zagrożeń współczesnego świata, kształtowanie odpowiedzialności za własne zdrowie i życie	<p>a) Spektakle profilaktyczne.</p> <p>b) Plakaty, filmy edukacyjne, ulotki informacyjne o tematyce profilaktycznej.</p> <p>c) Spotkania ze specjalistami..</p> <p>d) Informowanie uczniów w czasie różnych zajęć wychowawczo-edukacyjnych o negatywnych skutkach sięgania po środki uzależniające.</p>
9. Współpraca z rodzicami	<p>a) Zapoznanie rodziców ze Statutem Szkoły, Programem Wychowawczym i Szkolnym Programem Profilaktyki.</p> <p>b) Wymiana informacji na temat postępów w nauce i zachowania uczniów - stały kontakt z wychowawcą (telef. lub osobisty).</p> <p>c) Współpraca z pedagogiem i psychologiem szkolnym.</p> <p>d) Udział w wywiadówkach, konsultacjach.</p> <p>e) Wspólne organizowanie imprez klasowych i szkolnych.</p> <p>f) Pedagogizacja rodziców.</p>
10. Współdziałanie wszystkich pracowników szkoły i rodziców w zakresie profilaktyki i interwencji	<p>a) Doskonalenie się nauczycieli w dziedzinie profilaktyki.</p> <p>b) Spotkania z Radą Rodziców.</p> <p>c) Indywidualne konsultacje.</p>

VII HARMONOGRAM DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

W ROKU SZKOLNYM 2016/2017

Klasy I

Zadanie	Realizator	Koordynator	Planowany termin
Nabywanie nowych umiejętności psychospołecznych, umiejętności prezentacji siebie jako element kształtowania poczucia własnej wartości i swobodnego komunikowania się z otoczeniem/komunikacja interpersonalna, asertywność/. Kreowanie wizerunku samego siebie.	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog i psycholog szkolny,	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog i psycholog szkolny,	cały rok szkolny wyjazd integracyjny
DEBATA – profilaktyka uzależnień, kształtowanie prawidłowych postaw i umiejętności prowadzenia zdrowego życia. Program ma charakter uprzedzający, jego zadaniem jest zapobieganie przedwczesnemu używaniu alkoholu i towarzyszącym temu konsekwencjom oraz promowanie postawy trzeźwości	Zespół Pedagogów „Dezyderia”	Zespół psychologiczno-pedagogiczny Gimnazjum 119	Zajęcia w II semestrze (3 godziny) którymi objęci zostaną także rodzice uczniów klas I (1 godzina)
Zasady Zdrowego odżywiania – profilaktyka zaburzeń odżywiania (anorexia, bulimia oraz nadwaga) Rola diety i jej wpływ na wygląd, umysł, samopoczucie, a przede wszystkim na zdrowie.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 23 bądź inny podmiot	Zespół psychologiczno-pedagogiczny Gimnazjum 119	I semestr (2 godziny)
Odpowiedzialność prawna nieletnich „Decyduję świadomie” - odpowiedzialność prawna nieletnich - ryzykowne decyzje	Straż Miejska (P. Dariusz Kosyła)	Zespół psychologiczno-pedagogiczny Gimnazjum 119	Zgodnie z kalendarzem działań Straży Miejskiej (1 lub 2

			godz.)
<p>Zjawisko cyberprzemocy oraz odpowiedzialności prawnej z nią związanej</p> <p>Cyberprzemoc – jak odpowiedzialnie korzystać z mediów i nie stać się ofiarą.</p> <p>Stosowanie przemocy poprzez: prześladowanie, zastraszanie, nękanie, wyśmiewanie innych osób z wykorzystaniem Internetu i narzędzi typu elektronicznego takich jak: SMS, e-mail, witryny internetowe, fora dyskusyjne w Internecie i inne.</p>	<p>I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi Południe</p> <p>V Wydział Rodzinny i Nieletnich</p> <p>Wychowawcy, nauczyciele informatyki, biblioteka</p>	<p>Zespół psychologiczno-pedagogiczny Gimnazjum 119</p>	<p>I semestr</p> <p>(1 godzina)</p> <p>Realizowane podczas godz. wych. i informatyki</p>
<p>Pierwsza pomoc - czynności wykonywane w razie wypadku, urazu lub nagłego ataku choroby w celu ochrony życia lub zdrowia poszkodowanego oraz zminimalizowania niekorzystnych następstw, zanim możliwe będzie udzielenie specjalistycznej pomocy medycznej (po przewiezieniu do szpitala).</p>	<p>Firma PROFED, Pielęgniarka szkolna, nauczyciele wf-u, n-l edukacji dla bezp.</p>	<p>Zespół psychologiczno-pedagogiczny Gimnazjum 119</p>	<p>II semestr</p> <p>(2 godziny zegarowe)</p> <p>Ponadto zajęcia wspierające poprowadzi pielęgniarka szkolna oraz nauczyciele w-f i edukacji dla bezp.</p>

Klasy II

Zadanie	Realizator	Koordynator	Planowany termin
„Kierunek rozwój” – profilaktyka uzależnień, dostarczenie rzetelnej wiedzy na temat skutków działania środków psychoaktywnych, uświadomienie sposobu funkcjonowania psychicznego, poszukiwanie konstruktywnych sposobów radzenia sobie z przykrymi uczuciami, pokazywanie możliwości korzystania z wszelkich form pomocy psychologicznej.	Fundacja „Kierunek rozwój”.	Zespół psychologiczno-pedagogiczny Gimnazjum 119	II semestr (5 godzin)
Zasady Zdrowego odżywiania – profilaktyka zaburzeń odżywiania (anorexia, bulimia oraz nadwaga) Rola diety i jej wpływ na wygląd, umysł, samopoczucie, a przede wszystkim na zdrowie.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 23 bądź inny podmiot	Zespół psychologiczno-pedagogiczny Gimnazjum 119	I semestr (2 godziny)
Efektywne metody uczenia się (mnemotechniki, efektowne notatki, optymalne powtórki) Jak gospodarować własnym czasem aby podołać obowiązkowi ucznia.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 23 bądź inny podmiot	Zespół psychologiczno-pedagogiczny Gimnazjum 119	I semestr (1 lub 2 godziny)
Odpowiedzialność prawna nieletnich. Narkotyki i cyberprzemoc w świetle polskiego prawa	I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi Południe V Wydział Rodzinny i Nieletnich	Zespół psychologiczno-pedagogiczny Gimnazjum 119	I semestr (1 godzina)
Pierwsza pomoc - czynności wykonywane w razie wypadku, urazu lub nagłego ataku choroby w celu ochrony życia lub zdrowia uszkodzonego oraz zminimalizowania niekorzystnych następstw, zanim możliwe będzie udzielenie specjalistycznej pomocy medycznej (po przewiezieniu do szpitala).	Firma PROFED, Pielęgniarka szkolna, nauczyciele wf-u, n-l edukacji dla bezp.	Zespół psychologiczno-pedagogiczny Gimnazjum 119	II semestr (2 godziny zegarowe) Zajęcia wspierające poprowadzi pielęgniarka szkolna oraz nauczyciele w-f i edb.

Klasy III

Zadanie	Realizator	Koordynator	Planowany termin
Poradnictwo zawodowe – wybór dalszej drogi kształcenia i zawodu	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 23 Szkolny doradca zawodowy	Zespół psychologiczno-pedagogiczny Gimnazjum 119	I i II semestr (4 godziny)
Szeroko pojęta profilaktyka uzależnień z elementami treningu relaksacyjnego	Fundacja „Kierunek rozwój”.	Zespół psychologiczno-pedagogiczny Gimnazjum 119	II semestr (5 godzin)
Odpowiedzialność prawna nieletnich. Narkotyki w świetle polskiego prawa	I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi Południe V Wydział Rodzinny i Nieletnich	Zespół psychologiczno-pedagogiczny Gimnazjum 119	I semestr (1 godzina)
Pierwsza pomoc - czynności wykonywane w razie wypadku, urazu lub nagłego ataku choroby w celu ochrony życia lub zdrowia poszkodowanego oraz zminimalizowania niekorzystnych następstw, zanim możliwe będzie udzielenie specjalistycznej pomocy medycznej (po przewiezieniu do szpitala).	Firma PROFED, Pielęgniarka szkolna, nauczyciele wf-u, n-l edukacji dla bezp.	Zespół psychologiczno-pedagogiczny Gimnazjum 119	II semestr (2 godziny zegarowe) Ponadto zajęcia wspierające poprowadzi pielęgniarka szkolna oraz nauczyciele w-f i edukacji dla bezp.

Wszystkie wybrane tematy realizowane są także podczas zajęć przedmiotowych zgodnie z podstawą programową.

Zajęcia prowadzone przez osoby lub instytucje zewnętrzne są finansowane ze środków Urzędu Dzielnicy Wesola - Wydziału Spraw Społecznych i Lokalowych, w związku z tym wymagają wcześniejszej akceptacji Urzędu.

VII EWALUACJA

Końcowa ewaluacja Szkolnego Programu Profilaktyki będzie odbywała się każdego roku.

Cele ewaluacji końcowej:

- uzyskanie informacji o na temat stanu bezpieczeństwa uczniów i podejmowaniu zachowań ryzykownych,
- poznanie oczekiwań odbiorców programu- rodziców, uczniów i nauczycieli.

Metody zbierania informacji:

- obserwacja pod kątem zachowań prospołecznych i prozdrowotnych,
- obserwacja pod kątem zachowań ryzykownych,
- analiza dokumentacji szkolnej,
- analiza frekwencji uczniów,
- wywiady z uczniami,
- wywiady z rodzicami uczniów,
- ankiety uczniów, nauczycieli i rodziców,
- rozmowy z uczniami, rodzicami.

Po ewaluacji końcowej wyniki badań zostaną opracowane przez pedagogów szkolnych. Wnioski z przeprowadzonej ewaluacji będą podstawą do opracowania szkolnego programu profilaktyki na kolejne lata nauki.